

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "
Nrul de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.
; Pentru România și :
America . . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
au 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 35.

Se luminează.

De Ioan Slavici.

S'a pornit acum vre-o două săptămâni din Viena vestea încă nedesmințită, că Alțeta Imperială Archiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul cu vrerea lui Dumnezeu al scaunului împărătesc, are să facă pela începutul lunii Octomvrie o călătorie prin ținuturile românești, ca să viziteze curtea regală română.

Se poate ca împrejurările să vie așa, în-cât călătoria aceasta să nu se mai facă; e însă destul, că ea a fost plănuită și că toată lumea o ia drept lucru firesc, asupra căruia nu mai încapă nici o discuțiune, și numai atât e destul pentru-ca multe minți buimăcite să se lumineze.

Încă sunt acum câți-va ani, când Maiestatea Sa Împăratul și Regele Apostolic a petrecut câte-va zile în România, la București și la Sinaia, s'au desmeticit mulți dintre cei ce perduseră simțământul vieții noastre naționale și nu mai înțelegeau, de ce poporul român stăruie în judecata lui inconștientă cu atâta neclintire în alipirea lui către casa de Habsburg.

Noi, cari am învățat ceva carte, știm câte asupriri și câte umiliri au suferit și cât sânge și avut au jertfit românii toți în timpul stăpânirii turcești și la ce jalnică stare ajunsese neamul românesc pe la sfârșitul veacului al XVII. când oștirile împărătești se răsboiau pentru scăparea de sub

jugul turcesc a țărilor atârnatore de coroana ungară. Ludovic de Baden, Prințul Eugen de Savoia și mulți alți răsbonici de frunte, cari și-au nemurit numele în acele răsboaie, în gândul nostru sunt și ai noștri eroi.

Poporimea fără de carte nu le mai știe aceste, dar a trecut vestea din tată în fiu, în nepot și în strănepot și a rămas în conștiința tuturor simțământul, că de acolo a venit ușorarea și mântuirea.

S'ar fi perdut, poate și la români, cum s'a perdut la alții simțământul acesta, dară a mers din tată în fiu, în nepot și în strănepot și vestea, că și de atunci încoace tot de acolo ni-a venit tot binele în biserică, în școală, în gospodărie, în întreaga rânduială a vieții noastre.

Nu mai puțin s'a păstrat în conștiința poporului român simțământul, că statul ungar numai prin desfășurarea stăruitoare a puteri împărătești și-a putut păstra ființa și că statul român nu s'ar fi putut închege, dacă nu l-ar fi ocrotit habsburgii, care în mai multe rânduri au scos țările române de sub puterea Rusiei cotropitoare.

N'au pornit toate aceste, fără îndoială, din vre-o particulară iubire către neamul românesc, ci s'au făcut sub porunca nemiloasă a unor interese învederate și nestrămutate. A fost și e rostul istoric al habsburgilor să închege în mijlocul unei lumi alcătuite din popoare învrăjbite o putere, care îi ține pe toți în frâu, ocrotește pe cei bine porniți și îndrumază întreaga obștie spre desvol-

tarea firească și pacinică. Mergând spre împlinirea acestei meniri istorice, Habsburgii au dat de poporul român, care, deși înzestrat cu mari aptitudini războinice, are încă mai mari aptitudini culturale și s'a deosebit totdeauna de toate popoarele ce-l încunjură prin spiritul lui de ordine. Ridicarea românilor eră deci chestiune de interes general și tocmai de acea alipirea către monarhia habsburgică e pentru români chestiune de conservare națională.

Din conștiința acestei comunități de interese a rezultat în inimile românilor devotamentul către Habsburgi, pe care chiar nici suferințele celor din urmă patru-zeci de ani n'au putut să-l slăbească, și fără de nici o rezervă se poate zice, că în întreaga monarhie habsburgică nu mai e nici un popor, care a păstrat deo potrivă cu românii credința către monarhie și Împărat.

Adevărul acesta a ieșit la iveală când cu călătoria prin România a Maiestății Sale, și călătoria aceea a fost pentru cei ce vorbiă cu guri nespălate despre un iredentism român — nu o palmă, ci un pumn îndesat, ca să-i podidească sângele și să li-se pornească lacrimile și de durere, și de rușine.

Azi însă, după cele petrecute în timpul celor din urmă câți-va ani, o călătorie în România a viitorului monarh, ba chiar și numai vestea, că ea s'a plănuit, e o mângâiere pentru toți și un avertisment pentru cei ce tot mai cred, că s'ar putea conduce de aici înainte afacerile publice ale

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“.

„Dela raportorul nostru special“.

De Ilie Marin.

Săptămâna trecută am avut o desiluzie.

Nu dădusem de mult pe la vre-o redacție românească — motivele sunt independente de voința mea — și aveam prilej să discut cu redactori, pentru prima oară, după multă vreme.

Mă bucur că voiu putea să am un schimb de vorbe cu oamenii noștri ai condeinelui — căci numa din conversațiile astea se poate arunca câte o privire și după culise, ca să se vadă dacă corespunde adevărului tot ceea ce transpiră în lumea largă. Și te bucură dacă — de fapt — corespunde, la dincontra te întristezi dacă jurnalistică noastră e silită să recurgă la trucuri ca se poată fi aceea ce dorește să fie.

Idealul unei jurnalistici e să n'aibă după culise absolut, dar absolut nimic, ceea ce nu se poate vedea din sala spectatorilor, căci adevărul curat, lămurit de orice întineric, este ținta, cel puțin vrea să fie ținta, unei politici adevărate. (Firește, Machiavel aveă alte ținte, cari nu congruiază cu părerile astea).

Nu vreau să amintesc din întreaga conversație pe care am avut-o decât un singur punct.

Eram curios să aflu părerea unui redactor, care avusese mai mult timp să vină în atingere nemijlocită cu colaboratorii săi, părerea asupra gradului cultural pe care crede că se află majoritatea acestora. E alta să trimiți articole din departare, să saluți redacția și să-i dorești isbândă în viitorul apropiat — căci ai fi prea optimist

dacă ai crede în isbânda nemijlocită — și alta să stai vecinic între maldărele de manuscrise so-site din toate direcțiile rosetei vânturilor, de unde se scrie și vorbește românește. Din departare n'ai puțința să-ți dai seama despre obstacolele, cari se deslănțuiesc pe capul unui biet muncitor al condeinelui, articolele le citești în tihnă, la cafelea de dimineață, alegându-ți, după pofta inimei, ce-ți pare mai interesant.

Cu totul altfel e tabloul văzut mai deaproape. Liniștea tactică, cu care citești rândurile gazetei proaspete, e în flagrantă contradicție cu graba febrilă, în care s'au născut paginile, cari se află acum în mâinile tale. Dacă n'ai fost nici când într'o redacție, ca să vezi goana nebună a zetarilor, a corectorilor, a conducătorului „metteur-en-pages“, care imparte materialul și pretinde cu o îndărătnicie vrednică de alt ceva: material și iar material, (căci gazeta e un vas fără de fund al Danaidelor!), dacă n'ai văzut alergăturile după „ultimele știri“, ca publicul să fie informat cât se poate mai bine, dacă n'ai auzit zornăitul neîntrerupt al telefonului de pe masa redactorului — atunci nu știi ce va să zică viața de gazetar.

În timp ce băiatul-ucenic, (care aleargă deocamdată după manuscrise, curăță mașinile rotative și dă perieturile tipăriturilor în mâinile membrilor din redacție), venea tot la zece minute după filele de manuscris, l-am întrebat pe prietenul-redactor, dându-mi un aier de jude investitor, care mi-se părea caraghios, dar mai potrivit pentru momentul acesta:

— „Spune-mi, dragă redactore, nu mă înșel în presupunerile mele? Vreau să am siguranță. Uite la ce mă gândesc. Văd că de vre-o zece

ani încoace s'a ridicat și jurnalistică noastră tot mai mult. Am în vedere — spunând acestea — rapoartele dela sărbările noastre naționale: baluri, concerte, reprezentații teatrale, etc.“

— „Evident“ mă intrerupe redactorul. „Rapoartele au devenit mult mai bune. Relativ — firește. Dar ce vrei să zici cu asta?“

— „Vreau să zic că se simțește un pas înainte în direcția aceasta“.

— „Motivează, omul lui Dumnezeu!“

— „Să-ți motivez. (Am ajuns, eu, judele investigator, să lămuresc o întrebare!) Dacă frunzărești ziarele noastre din trecut, te oprești tot la al doilea, al treilea pas, de rapoarte *chilometrice* despre cutare și cutare festivitate inofensivă din cine știe ce colț prizărit de țară, ză-i zicem Șunturug sau alt sat de categoria aceasta. (Nu vreau să numesc nume adevărate, ca să nu-mi aprind paie 'n cap.) D-șoara Aglaia, fata popii, a cântat ca o „priveghetoare“, învățătorul Irimie a declamat pe Herșcu Boccegiul de „ar fi făcut oncure ori și cărei scene mari“, D-șoara Sevastița a cântat la pian o rapsodie de Liszt de „părea cea mai perfectă absolventă a conservatorului“. „Ropotele de aplauze“ nu mai încetau, debutantul a trebuit să repeteze „între aplauzele frenetice“ pe Herșcu Boccegiul sau „Suspine crude“ sau „Am un dor la inimioară“.

Aici ne-a intrerupt ucenicul cerând manuscris.

— „Vino mai târziu! Am ceva de vorbit“, i-s'a răstit redactorul nostru. Și-a încrucișat mâinile și mă privea urmărindu-mi pledoaria.

— „Și așa mai departe, dragă redactore. Era de nesuferit. Nu va trebui să-ți documentez că astea sunt primele stadii ale unei ziaristici. Nu va trebui să-ți arăt, ție, că lucrările astea n'au

regatului ungar și fără de conlucrarea românilor.

Se apropie și va fi încurând sosit timpul, ca să nu mai fie prigonii și loviți în cele mai sfinte interese ale lor, românii cei mai pacinici cetățeni ai regatului ungar și cei mai credincioși supuși ai monarhului lor, cari nu vreau decât să poată trăi în bună înțelegere și toți concetățenii lor și nu cer decât ceea ce li-se cuvine după lege și după dreptate.

Audiențe la Majestatea Sa. Împăratul a primit ieri în audiență pe primul ministru al Austriei, baronul Beck; pe ministrul a latere ungar, contele Adalbert Zichy; pe șeful statului major, generalul Francisc Conrad — și pe ministrul de finanțe comun, baronul de Barian.

Consiliul de miniștri de azi. Referitor la consiliul de miniștri comun, ce se va ține azi la Budapesta »Neue Fr. Presse« scrie, că se vor continua desbaterile începute în consiliul de miniștri comun ce s'a ținut la Viena în 19 August. Comunicatele oficiale de atunci spuneau, că ministrul afacerilor externe le-a făcut un raport amănunțit miniștrilor comuni și celor doi primi miniștri despre situația externă, — și nu s'a tănuțit, că miniștrii aveau să delibereze asupra chestiunii, că oare să se mențină și pe viitor sistemul administrativ actual în provinciile ocupate, ori nu. După părerea ziarului amintit o chestiune încă netransată și foarte delicată, ce va trebui rezolvită de consiliul din Budapesta, e și compromisul cu privire la armată. Partidele ungurești intenționează să condiționeze reformele electorale de chestiunile militare. Consiliul de miniștri va lămuri și chestiunea aceasta.

Și nu o va putea lămuri decât într'un singur chip, deoarece în virtutea pactului pe temeiul căruia guvernul coaliționist a luat frânele, chestiunile militare au să fie rezolvite de parlamentul reformat pe baza sufragiului universal. Majestatea Sa împăratul ține prea bine minte condițiunile legătuite

prin pact și dacă excocheria politică coaliționistă va cercă — zadarnic — să le schimbe, va avea un prilej mai mult de a se convinge de morala parlamentului ungar actual.

Banul Croației la Budapesta. Baronul de Rauch, banul Croației, a sosit ieri dela moșia sa din Martianici la Budapesta. Banul prin intervenția primului ministru Wekerle a fost primit azi în audiență de către Majestatea Sa. Măne, Vineri, banul se va prezintă din nou înaintea împăratului ca să depună jurământul de consilier intim. Sosirea banului la Budapesta vădește și mai mult însemnătatea consiliului de miniștri comun de azi pentru întreaga monarhie.

Din nevoile noastre.

(V) Marele nostru bărbat, dnul Nicolae Iorga, scriind despre generalizarea școalei teatrale la noi zice despre tinerii, ce au să fie primii apostoli ai teatrului românesc:

»Dacă sunt tinerii aceștia pregătiți, să iasă la iveală. Societatea pentru »fond« p efăcându-se în societate cu fond, să cumpere accesorii de nevoie, multe și frumoase și să dea tinerilor o leasă cât se poată trăi, chiar dacă ar veni mai puțină lume la »comedia« lor, și ar plăti cât de puțin, și să i pregătească punând pentru Dumnezeu singură condiție: să n'aibă în familie nici un geniu, și să aducă și certificat dela medic, că nu sunt predispuși spre cea mai urâtă boală a spiritului omenesc: Convingerea genialității proprii«.

Cuvinte de aur aceste. Se fiu ministrul cultelor le-aș imprimă pe lespzi de piatră, ca și Moise cele zece porunci pe muntele Sinai, ori ca și Apponyi himnul unguresc; și aș da poruncă aspră, ca fiecare societate culturală să imprime cuvi tele aceste pe flamura sa, și toate corporațiunile noastre bisericesti și naționale să le citească, pentru ca să fie tot în proaspătă memorie de câte ori numesc pe cineva în oficiu, ce stă în fruntea cultu ei poporului, și de câte ori votează ajutoare ori stipendii tinerilor, ca i să duc să se pregătească pentru a fi conducătorii deșteptării poporului nostru românesc.

Pentru că, tinărul care suferă de »boala aceasta urită« de spiritul convingerii (genialității proprii, câștigându-și titlul academic și certificatele pofite de convențiunea socială, se crede o ființă supranaturală, menită ca pururea să fie tămădită și sărbătorită. Se crede că dânsul este muntele pe care și la care mulțimea are să alerge în

coate și genunchi, ca urcându-se pe el, să-i admire mărimea și să laude pe celce l'a zidit pe el. Astfel de tineri de comun sufăr de-o ambițiune oarbă. Când se prezintă pentru prima dată, ca să-și ocupe posturile lor, poftese »a fie primiți cu multă și mare pompă, cu trăsuri împănate, cu flori, și fete îmbrăcate în alb, iar cărările lor să fie presărate cu flori. Să se facă mult și mare alaiu. Să se ocupe toate gazetele românești și străine de vrednicile lor ce — nu le au!

Primesc anticipații mari, pentru marfă ce nici odată nu o furnizează. Ei încep cariera cu ceasea gată bărbății binemeritați și în bătrâniți în muncă, cu deosebirea, că acestora li-se face sărbătorirea spontană, și de multe-ori contra voiei lor. Pe când cei convinși de genialitatea proprie își pun la cale sărbătorirea, și încă în stilul ce le dictează »genialitatea lor«.

Introduș în post, își încep apoi activitatea — adevăc nu — neactivitatea, — căci muncă — greul vieții — nu există pentru ceice au convingerea genialității proprii, — încep deci prin a disprețui chiar și pe aceia cari au avut nesocotința de i-au primit cu alaiu.

Cu masele poporului, pentru a căror luminare au fost ajutoari cu burse și stipendii, și pentru ce și-au și câștigat diplomele, nu se ocupă absolut. Li prinde disgustul, când trebuie să se ducă în mijlocul poporului țărân, s'au »prost« după conceptul patriotic, ce e adoptat de cei mai mulți.

Astfel soarele nostru național, care a fost trimis într'un ținut să încălzească sufletele poporului român, cu toată căldura sa pentru cultura națională, devine o lană rece, ascunsă după un nor negru, și nu se arată decât din când în când, dacă se ivește vre o mișcare de nor, când suflă vântul, — vre-un ordin mare.

Și iată că societatea românească din acest ținut, are să suferă zece de ani înainte dacă nu intervine vre-o întâmplare sau norocul care se înalțe pe acest soare întunecat de convingerea genialității proprii, — mai sus, barem cu un faștel, pe scara vieții.

Cunosc bine proverbul ieziitic »scopul sfințește mijloacele«.

Să ne uităm bine în jurul nostru și vom afla mulți bărbăți cuprinși de duhul cel rău al convingerei genialității proprii.

Dacă sunt episcopi — a bătut Dumnezeu cultura națională românească în întreagă dieceza sa. Dacă s protopopi — a trăsniț Ilie proroc în toate trebile bisericesti, școlastice și naționale. Comune fără învățatori și fără preoți. Preoți și învățatori desgustați de chemarea lor, căci n'au nici o mână de ajutor dela superiorul lor. Sunt silii să-și apere interesele proprii cu ajutorul advocaților și tribunalelor maghiare — din pricina lenei

ce cânta într'un ziar ce se respectă, căci știrile astea sunt naive, n'au orizonturi, sunt atestate de paupertate spirituală.

— »Ești poate prea aspru.«

— »Nu. Știu ce zic: paupertate spirituală. Căci dau dovadă că s'au incubat la noi pofta temnelilor ușoare. Lucrurile nu se mai discută. Dacă — de fapt, — au cântat: D-șoara Sevastița și Aglaia și învățatorul Irimie la Șunturug atât de laudabil, să fie mulțămiiți că figurează cu numele într'o notiță din rubrica »Provincie«, căci chiar numai faptul, că au fost amintiți, e mult.«

— »Ei, și ce vrei să zici?«

— »Vreau să te întreb, ca să fiu mai sigur: nu vă mai vin de loc astfel de rapoarte pela redacție?«

— »Crezi tu așa ceva?« mă întrebă surizând redactorul.

— »De ce să nu cred?«

— »Atunci — iartă-mă, — ești puțințel naiv!«

— »Cum? Să n'am dreptate?«

— »Crezi că toate rapoartele — onoare excepțiunilor — ne ajung în mâni așa, cum le publicăm?«

— »Dar cum?«

— »Hei, dragă prietino, nu te pricepi într'ale bucătăriei gazetărești! Câte perieturi! Câte corecturi! Câte fraze încălcite! Câte »epitete or-

nante«, de-ți vine să iai câmpii! Câte descrieri de te miri cum naiba n'au mai învățat oamenii să scrie mai cinstit!«

— »Mă mir!«

— »Miră-te și te miră de-o sută de ori, ca și mine și ca mulți alții. Vezi, omule! Scrii, pete-cești aici, colea, ștergi un rând, două, zece, coloane întregi. Le arăți: Vezi, așa se scrie un raport. Fără prostiile alea de epitete, fără de năivitățile alea de stil. Crezi că te-au lățeleș? A doua zi primești cu posta alt teanc de rapoarte. Tocmai cu aceleași grațiosități: D-șoara Eulalia, sau spune-i cum vei vrea, a avut o voce »răpitoare« Ce conservator?! Ce școală! Curat d-zeiască! Și, fi sigur, dacă-i tai epitetul, e supărată foc! — Și niște rapoarte lungi, lungi de te apucă somnul. Par'că e făcătură! Cu cât e satul mai mic, cu atât e raportul mai gigantic.«

O băgasem pe mănecă. Eu, care credeam într'o zi de izbândă, eu, care steteam să jur că ne primenim pe zi ce merge!

— »Atunci să apuci lumea 'n cap!..«

— »Curat lumea 'n cap. — Și te miri, dragă prietino, te miri, că nu s'au mai desțelenit oamenii dela cari aștepti să se desmorțescă. Învățători și preoți, ca să nu vorbim de alții, de cari e și mai mare rușine. — Lucrezi, lucrezi și crezi că le ajuți, că le dai cărări, pe cari te vor

urmă. Aș! Nici vorbă! — Îți faci din cap călindar«.

— »Uf, Doamne! Mare-i rugineala la noi!«

— »Vezi, asta-i! Ruginiți, omule, de nu ști ce să mai zici.«

Băiatul stetea la fereastră, așteptând manuscrisul.

— »Îndată-i gata, Ghiță, vino peste 5 minute.«

Și — recăpătându-și voia bună — redactorul nostru întinse mâna în vrafal de manuscrise, mă ochi cu coada ochiului și începui să cetească trăgând dangi groase, albastre și roșii, peste părțile cetite:

»Sala de dans eră plină de ghiocci și trandafiri involți... Te credeai transportat pe aripele lui Amor... S'a jucat până 'n zorii dimineții, când a sosit Aurora cu degetele trandafirii... D-șoara... aveă o voce... un talent deosebit... ar putea ajunge la operă... Punctul culminant a fost desigur fata părintelui X... declamând »La oglindă« ca o ade-vărată artistă dramatică«.

...Și nu îndrăznesc să dau sfaturi, dar gândiți-vă oameni buni, cari scrieți astfel de rânduri, gândiți-vă dacă e frumos și bine...

Septembrie 1908.

BÉTAY și BENEDEK,

ateller artistico pentru obiecte bisericesti

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: Iconostase complete, altare, tabernaculume, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

„genialilor lor supri. Dacă sunt preoți, vai de tarma lor, — țărârea cea doritoare de cultură. Vai de slujbele lor le fac din oficiu și numai din oficiu și pentruciu! De sunt artiști — curând rămân singurii punga goală și supărați de răceala ziarelor.

Au tare mare rosuvintele de aur citate mai sus, ale dlui Iorga.

Noi avem lipsă duminători pentru popor, cari să fie oameni deșteți, cari să nu alerge după pompă și mări deșartă și trecătoare ca bulbucii de ploaie. Bați cari să nu creadă nici odată, că ei sunt lucei, cari dacă n'ar lumina și n'ar exista, lumea r'adânci în întuneric cu cultura românească etot.

Oameni, cari să fie învinși că ei sunt pentru popor și nu poporul p'tru ei. Poporul nostru are foarte puține trebuțe și aceasta spre norocul lui și al nostru.

Toți conducătorii lui — trebui să țină samă de împrejurarea acestă! Să descindă în mijlocul lui. Să-i vorbească la inimă. Să se intereseze de soarta lui, nu numai a gura, ci mai ales cu fapta. Să grijească ca ni odată să nu dea ocaziune poporului să aștepte în spusele și faptele lor, ca să nu pată aplica poporul la dânsii cuvintele repausatni dascăl român din Cluj, I. Mureșan:

„Unii prin cuvinte dulci,
„Samănă meret tot sfinți,
„Dar enleg tot ni de drac,
„Prin faptele cte fac.“

Să fie adevărați părinți ai poporului, și nu zamsari, năimiți, plătiți — al căror scop principal este înainte de toate năirrea, bunăstarea și comoditatea proprie, iar cu binele obștei nu-și prea bat capul.

Din România.

DI I. Brătianu la M. Sa DI Ioan Brătianu, ministrul de interne, a supus M. S. Regelui un raport cu privire la starea semănăturilor în țară.

DI D. Sturdza la Sinaia. Domnul D. Sturdza, care a sosit Luni la Sinaia, va sta acolo două zile și se va întoarce în capitală, probabil, Mercuri.

POEZII POPORALE.

— Fată de birău,
Fă pe dorul meu!
— Ba badiță ba.
Nu te-oi ascultă
Că mii înșelă
Și nu mii luă.
— Jur pe sfântul soare
Stele călătoare
Că eu vreau să mi fii
Mamă la copii.
Mândra îl credeă
Și îl sărută.
Dar a doua zi
Când ea se trezi
Prinse-a lăcrămă
S'a se blăstămă.
Ea se tot bociă,
El îi tot ziceă:
— Fată de birău
Ce plângi la părău?
Rogi pe Dumnezeu
Ca să te iau eu?
Nu mai plânge fa
Că eu te-oi luă,
De soția mea:
Când se va află
Lupul cu cimpoi,
Păstor după oi.
Ursul cu nădragi,
Păstor după vaci.
Rață potcovită,
De nuntă gătită.

Chelmac.

Petru Iliescu.

Un interview cu dl Sturdza.

»Neue Freie Presse« publică un interview ce dl Sturdza a acordat în Norderney unui redactor al marelui ziar din Viena.

Vorbind de întâmplările din Turcia, dl Sturdza a exprimat nădejdea că regimul constituțional va înlătură anume motive de nemulțumire. Cu toate astea, a zis dl Sturdza nu trebuie să fim prea optimiști în privința asta. El a adăugat că așteaptă din partea Turciei modernizate relațiuni mai vii cu România din punct de vedere comercial și al avantajilor economice pentru țară.

Vorbind de tratatul comercial iminent dintre Austro-Ungaria și România, dl Sturdza crede că anevoințele reale vor putea fi aplinate.

DI Sturdza a relevat în sfârșit că mai mulți bărbați de stat cari azi sunt la guvern și cari au ocupat pozițiuni însemnate în diplomația din București, ca prințul Bülow, baronul Aehrenthal, dl Iswolski s'au putut încredința de marile progrese realizate de țară sub domnia regelui Carol I.

Invățătorii noștri în fața noului an școlar.

În organul reuniunii învățătorilor din Arad citim următoarele rânduri potrivite:

Încă un period de zile, de grea suferință și grele încercări! Aceasta poate să exclame învățătorimea română confesională, pentrucă grele zile avem să ducem de acum înainte și multe suferințe avem să încercăm. Cine nu și da seamă și cine nu cunoaște starea adevărată a școlii de azi, acela va crede că și acum e tot vremea ce demult, când învățătorul pe lângă ceva diligență și pricepere putea să mulțumească pe toți. Azi s'au schimbat timpurile. Greutățile școlii s'au înzecit. Învățătorul are să l'pte nu numai cu alegerea metodelor cu cari să-și netezească calea pe care trebuie să meargă, ci trebuie să-și frământă creierii cum să afle modul ca să mulțumească atât pe cei cari îl susțin, cât și pe cei cari îi poruncesc. Mare măsura trebuie să li ca să poți îndestuli pe toți, și cu atât mai greu atunci, când ai să propuni în două limbi de odată și la ființe cari cu greu te înțeleg.

Legea însă obligă, iar noi trebuie să ne supunem.

În urma acestui obligament muți învățători erau de credința că au aflat punctul de sprijinire și ușurință, lăsând la o parte materialul de propus în limba maternă și dând teren la o a doua limbă cu care și ocupă mai tot timpul. Dacă ne vom cugeta serios asupra faptului, vom află că învățătorul nici cum nu s'a ușurat, ci dincontră s'a îngreunat, ba mai mul, a intrat într'un labirint de unde nu știe cum să iasă.

În școlile confesionale române, obiectele de învățământ, la tot cazul trebuie propuse mai întâiu în limba maternă, că doar susținătorii școlii pretind aceste, fiindcă ei plătesc pe învățător — din banii câștigați cu atâta năcaz și trudă (ceace numai contribuabilii știu), deci au tot dreptul să pretindă că dacă sacrifică apoi să li-se respecte limba. De altă parte, neglijindu-se propunerea în limba maternă, învățătorul va întâmpină o greutate nespuse de mare la propunerea limbii maghiare, pentrucă la rezultat bun se poate a-junge mai ușor, dacă vom luă de ajutor limba maternă și vom pune de bază cunoștințele câștigate în această limbă. Deci materialul de propus în limba maghiară să se predee (cantitativ) paralel cu cel din limba maternă, că numai așa putem ajunge la rezultatul ce-l așteptăm. De altcum, unii învățători cari s'au luptat după grație și răsplată, disconsiderând limba proprie s'au convins că totul e zadarnic..

Oare vor înțelege și alții?

P. V.

Din străinătate.

Chestia Marocului. Ambasadorul Spaniei va remite azi după amiază d-lui Pichon răspunsul guvernului său la propunerile franceze cu privire la recunoașterea de sultan a lui Muley Hafid.

O notă a agenției „Havas“ zice că ambele guverne sunt pe deplin de acord asupra liniilor generale ale proiectului notei; acordul se va face cu ușurință în ceea ce privește punctele secundare.

„Le Matin“ spune că comunicarea notei spaniole a fost întârziată câteva zile în urma unor modificări, de importanță secundară făcute de guvernul spaniol.

— Convorbirea între domnul Pichon și ambasadorul Spaniei a ținut dela 6 până la 7 și jum. seara.

La ministerul de externe se refuză a se da vre-o lămurire asupra celor discutate.

Inaugurarea unei linii ferate. În zilele acestea s'a inaugurat calea ferată de la Pireu-Atena la Larisa. Linia a și fost dată în exploatare.

Presă relevează marea importanță a acestei opere de progres și exprimă speranța că Turcia va autoriza în curând joncțiunea acestei căi ferate cu rețelele turcești, ceiace ar fi încoronarea unei opere de progres esențialmente pacifice și ar da un nou avânt vieții economice a vilaietelor din Macedonia.

Secțiunea de la Larisa până la granița otomană pe valea Tempei este în construcțiune și va fi terminată la sfârșitul anului 1908. Va rămâne atunci să se construiască numai 90 km. de cale ferată de la granița greacă la punctul de record de pe teritoriul otoman.

Această construcțiune ar necesita numai un an de muncă și apoi trenurile internaționale vor putea circula direct între Atena și toată Europa occidentală.

Activitatea Albanezilor. Albanezii desfășoară o mare activitate. Frunțașii populației sunt trimiși în diferitele vilaiete macedonene; ei au constituit un club la Ueskueb. Scopul lor nu este încă evident.

Rapoartele consulei din Macedonia sunt în general destul de favorabile. Liniștea continuă. Câteva asasinat singuratic, printre cari asasinarea unui bulgar și a unui polițist, fac senzație căci dela proclamarea constituției, asemenea fapte au încetat.

Pe de altă parte o înțelegere între comitetul tînăr turc și comitetele creștine nu s'a făcut și se observă animozități vizibile între Greci, Bulgari și Sârbi.

Familia regală engleză la Berlin. Vizita familiei regale a Angliei la Berlin, va avea loc în luna Februarie a anului viitor. Vizita va dura trei sau patru zile.

NOUTĂȚI.

ARAD, 10 Septembrie n. 1908.

— **Din cauza sfetei sârbători de mână Taie-reu capului Sf. Ioan, ziarul nostru va apărea numai Sâmbătă la orele obișnuite.**

— **Aniversara luării Griviței.** Sâmbăta viitoare 30 August vechiu, este una din aniversările cele mai glorioase ale României, luarea Griviței. Data aceasta este începutul neatârării României. Aniversarea aceasta va fi serbată ca în toți anii cu multă solemnitate în București; un *Tedeum* va fi cântat dimineața la mitropolie în prezența autorităților militare și civile.

Aniversara asta nu are pentru noi numai o însemnătate indirectă, ci directă, căci

orice încercare în executare. — La dorință se trimite deosemnați porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

In atențiunea parohilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,
pictor de firme de embleme de biserică și anritor,
Marosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor auz studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

precum să știe, în luptele din fața Plevnei a luat parte și un număr de români ardeleni, mânați de dorința de a-și vărsa sângele pentru neatârănarea țării noastre mame.

Ne închinăm în fața memoriei tuturor celor ce și-au vărsat sângele pentru acest ideal sfânt, scump nouă tuturor românilor.

— **A zecea aniversară.** Azi se împlinesc zece ani, de când o mână infernală a străpuns cu pumnalul inima de înger a reginei noastre Elisabeta. Eră și atunci o zi frumoasă scaldată în paloarea, de o tainică duiosie, a începutului de toamnă. Cerul senin și o alee discretă a ademenit pe frumoasa regină să iasă la plimbare. Cea din urmă a ei plimbare. Au trecut de atunci 10 ani, făptura-i de floare doarme în brațele de ghiață a singurătății criptei imperiale din Viena. Din inimile popoarelor sale cred nicioase se desprind azi tainic sentimentele de pietate și se înalță spre sufletul ei candid — pierdut în neant.

— **Coaliția amenințată.** Un ziar de senzații ungurese a umplut liniștea vacanțelor politice cu o senzație răsunătoare. Iată de ce-i vorba: În contra coaliției dela putere se va forma o contra-coaliție opoziționistă, compusă din partidul național, din socialiști, radicali, kossuthiști disidenți, din partidul țărănesc ungurese și nu mai știm care part de ungurești. Noua coaliție se va declara în ziua când contele Andrassy va depune proiectul său de lege pentru reforma electorală la biroul camerei.

Noua coaliție va fi diriguată de dnul Kristóffy, fostul ministru de interne. Scopul ei va fi de-a zădărnici reforma electorală a contelui Andrassy și de-a zdrobi coaliția.

Adăugăm: Deși știrea e o minciună sunt totuși minciuni cari cuprind o idee sănătoasă.

Decamdată, ea firește nu are alt scop decât de a sili partidele coaliției, înspăimântate de această stafie, ca să dea zor fuziunii celei atât de dorite de guvern.

— **Fierbere în Herțegovina și în Dalmația de Sud.** Ziarul »Grazer Tagespost« primește din Cattaro știrea, că în urma evenimentelor din Turcia și a propagandei ce se face în ascuns printre indigeni, în Herțegovina și ținutul numit Krivoscici, în partea de Sud a Dalmației, e teamă că va izbucni încurând revoluția. Drumurile ce duc la Sebenico, Rinano și Cattaro sunt păzite de miliție. Soldații cari servesc sfârșitul anului al treilea nu vor fi concediați pentru a preveni toate eventualitățile ce le va provoca mișcarea revoluționară. Ofițerii cari au primit concediu, nu-și vor putea începe. În preajma portului Cattaro ancorează o flotilă austro-ungară. Se vorbește cu toată pozitivitatea că corpul de armata 15. din Bosnia se va fi mobilizat în parte.

— **Germanii din sudul Ungariei.** Despre germanii din Sudul Ungariei vin știri tot mai îmbucurătoare. Actualmente țaranul șvab este încă

stăpânit de conducătorii lui maghiarizați sau maghiarofili. Dar curentul naționalist cucerește necontenit. Așa puternică societate a țaranilor șvabi stăpânită de șovinistul canonic renegat Blaszkovich, este de trei ani încoace străbătută de crize provenite din nemulțumirea țaranilor pentru direcția lui șovinistă.

Partidul național german a înființat în timpul din urmă cinci societăți sistem »Raiffeisen și va mai înființa în cursul iernii încă alte cinci. Toate societățile acestea vor întemeia o societate centrală. Pretutindeni e o viață și mișcare nouă, încheie corespondentul ziarului »S. D. Tageblatt« de unde scoatem aceste știri, va mai trece un scurt timp și ceasornicul multora din puternicii de azi va înceta să mai bată.

— **Bustul lui V. A. Urechia.** Duminecă 31 August se va face la Predeal inaugurarea bustului marelui naționalist V. A. Urechia.

După cum se știe, Urechia a avut o înținsă activitate politică și culturală în țară și peste hotare, cu deosebire în Italia, Spania, Franța. A fost profesor universitar, membru al Academiei Române și Ateneului Român; președinte al Ligei Culturale, etc., fondatorul bibliotecii »Urechia« din Galați, etc.

— **Jandarmi brutali.** Iată un nou caz de brutalități revoltătoare ale jandarmilor care preocupă de data asta — fiind vorba de țărani unguri — toată presa ungurească.

Negustorul Fodor din Berettyóajfalu denunță pe țaranul ungar Vig, care i plătise o datorie, că i-a furat 600 de cor din prăvălie. Doi jandarmi îl ajunseră în fața căilor pe sosea în mijlocul câmpului pe Vig care mâna spre casă. Cu toate rugămintele bietilor oameni înspăimântați, jandarmii îi siliră pe ei și pe o fată de 20 de ani care să aflu cu ei în căruță să se desbrace de toate hainele în fața lumii ce circula pe sosea. Cercetarea fiind zadarnică, Vig cu nevastă sa fură conduși în oraș și fură »descuși« din nou după metoda atât de des practicat de jandarmi: cu bătăi până la sânge.

Toate în zadar. A doua zi dimineața cei doi nenorociți fără duși în ținut, desbrăcați și ferocați cu lanțuri grele la mâni și picioare, bătăți din nou în chipul cel mai barbar.

În cele din urmă văzând că toate sunt zadarnice, unul dintre jandarmi înghinchiă înaintea țaranului plin de sânge și de vânătaie, rugându-l să-și »mărturisească« fapta, căci ar fi o rușine pentru el, jandarmul, să nu-i poată descoase. Țaranul tăgăduind, fu pus în sfârșit în libertate. A doua zi schinguit și sângerat el să prezintă medicului la Oradea mare pentru a acționa pe jandarmi în judecată în baza certificatului medical.

— **Război confesional între catolicii și protestanții din țară.** La adunarea generală a protestanților din districtul Bányá, ținută ieri, curatorul districtual, fostul secretar de stat Zsilnysky, în vorbirea cu care a deschis adunarea a dat alarma de primejde împotriva catolicilor din țară. Față de organizarea tot mai solidară a bisericii catolice din Ungaria e de suprema necesitate pentru protestanți — a zis Zsilnysky — să opui o ireductibilă rezistență. Față de »catolicismul faptelor« protestanții să opui »protestantismul faptelor«. Biserica catolică lucrează cu sistem bine precizat de dogmele bisericii lor împotriva protestanților. Să nu li-se mai permită episcopilor catolici ca după numirea să pelerneze la arhipăstorul dela Roma pentru a depune jurământul de fidelitate, căci în acel jurământ prelații catolici se leaga că vor lupta împotriva bise icei protestante. Vorbirea lui Zsilnysky, plină de invective la adresa catolicilor a evocat fantoma războiilor confesionale din evul mediu. Zia-

rele catolice la rândul lor rând nu cu mai puțină patimă în articole apri de ura confesională. Susceptibilitatea confesională nu s'a atins deplin, ci tot jărătecul ei e șerit numai de un strat de spuză subțire.

— **Moartea președinte' curții de case.** Oberschall Adolf, a moia Rosenberg unde să afla în vizită la rudeniile sale. Oberschall a fost un jurist apreciat în țară.

— **Dr. Francisc Ober** venerabilul protopresbiter emeritat ev. al așovului, a răposat ieri dimineață în etate de 81 ani. Răposatul a fost un om de sentimente bune pentru poporul său și universitatea din Plin l-a numit doctor de onoare al ei.

— **Numire la facultatea teologică din Cernăuți.** Maj. Sa Monaul a numit pe dl Vasile Gheorghiu profesor definitiv la catedra de biblie dela facultatea teologică din Cernăuți.

— **Peregrinaj la Rona.** În ziua de Marți 8 l. c. în ziua Sf. Mării mici, peregrinajul catolicilor la mănăstirea catolică din Radna a fost enorm. În afluența cea mare s'a văzut — lucru dureros — și mulțimea de români greco-catolici. Oare preoții lor știu că există și mănăstiri românești?

— **O conferință despre Ardeal.** În 14 Nov. a. c. dnul Georg Müller va ține în Viena o conferință asupra Ardealului însoțită de proiecțiuni. La conferință vor asistă probabil și membrii casei domnitoare și ai guvernului austriac.

— **Împăratul Wilhelm despre poporul german.** Cu prilejul unui banchet, împăratul Germaniei a vorbit cu multă căldură de poporul său către profesorul Bergesell, un prieten al lui Zeppelin. El a laudat manifestația națională a poporului său cu prilejul colectelor pentru Zeppelin și a declarat că de multă vreme nu l-a mișcat și nu l-a înălțat nimic așa de mult ca această grandioasă armonie a poporului german. T și să vor fi convins, zicea împăratul, că în toate chestiunile mari națiunea germană e solidară. Marele cadou național va ajuta și grăbi mult desvoltarea sistemului Zeppelin. El își va da toată atenția concursul la opera asta.

— **Declarație.** Subsemnații aducem prin aceasta la cunoștință publică, că am repășit din sânul direcțiunii și resp. al comitetului de supraveghere al băncii de asigurare »Transilvania« din Sibiu.

Motivul care ne-a determinat în primul rând la aceasta este, că deși într'o ședință de astă primăvară unanim să decisesse, că ocuparea postului de director executiv să se amâne până la timpuri mai bune, prezidentul direcțiunii în mod spontan și fără orice pregătire a pus la ordinea zilei în ședința de patru Septembrie c. de nou alegerea directorului executiv, insistând din răspuneri pe lângă aceea, ca încă în aceeași ședință să se aleagă de director o persoană după a noastră părere nepotrivită.

Protestările noastre nu le-a băgat în seamă majoritatea săsească. Și astfel nu ne a mai rămas alta, decât să ieșim din direcțiune și respective comitetul de supraveghere și să lăsăm toată răspunzabilitatea pentru faptele savârșite în detrimentul institutului majorității săsești, rămase acum singură stăpână asupra soartei institutului. Sibiu, la 5 Septembrie, 1908. Ioan de Preda, avocat, fost membru și vice-prezident al direcțiunii. Demetriu Comșa, profesor, fost membru al direcțiunii. Pavel Muntean, colonel ces. reg. în r., fost membru al direcțiunii. Nicolae Togan, protopop gr-cat, fost membru al direcțiunii. Victor Fincu, controlor consistorial, fost membru în comitetul de supraveghere.

— **Un preot nevrednic** e părintele Moise Babescu sau mai bine Babesku Mózes din Fenciac care după cum ni-se scrie în loc de-a-și ve-

Fondat în 1850.

JOSIF KRISPIN Piano

Deák Ferencz u. 28.

Imprumutarea pianului dela 6 cor. în sus. Taxa de împrumut a bibliotecii: pe o lună 1 cor. de volum 8 fil.

Între plăcerile vieții familiare se socotește la tot cazul și pianul. În magazinul meu stau piane la dispoziție: dela 700 de cor. în sus, noi, și dela 200 cor. în sus folosite.

Acordarea pianelor în loc și provincie le fac prin ajutorul meu cu diplomă.

În **biblioteca mea de împrumut**, publică, în care sunt opuri beletristice: maghiare, germane și franceze în asortiment bogat.

de datorie sa, luminarea poporului, o împiedică și păcătuiește împotriva rasei ce poartă. Babezku serie, cu această ortografie a numelui său, prin „Lumina” kossuthistă a jidanului Saluzinsky pentru a putea cere pe urmă un ajutor de la statul unguresc. Mai mult chiar, el unește împotriva trezirii politice a poporului său. In loc de a căuta să împlinescă dorința poporului de a se aduna de popor, el îl denunță la suprefectură și cere măsuri în contra revoluționarilor. Credem că bunii români din Fenlac vor ști să înțeleagă pe acest om cu două fețe — una naționalistă, alta kossuthistă — și vor feri poporul de acest lup intrat în tarmă sub cojocal de pășunor.

— **Ministru delapidator.** Danemarca are o mare senzație. Fostul ei ministru de justiție, Al-berli, s'a insinuat alaltăieri la prefectul poliției în Copenhaga unde a fasonat că pe când era ministru a defraudat mai multe milioane din averea statului. Cazul acesta a făcut o penibilă impresie în toată țara, căci Danemarca e țara cea mai geloasă de curățenia moravurilor sale publice.

— **Hymen.** Dl Victor Barna teol. abs. își va celebra căsătoria cu dș. Veronica Dan, la 21 Septembrie n., la 3 ore d. a. în biserică gr. cat. din Borgo-Bistrișoara.

— **Iozefina Nicolau și Ovidiu Gritta** ne fac cunoscută cununia lor, care se va celebra în ziua de 19 Septembrie c. la orele 6 1/2 dim. în biserică gr.-or. din strada Lungă, Sibiu.

— **D-șoara Elena G. Boamben și dl Gheorghe G. Săleanu,** colegător-tipograf, logoditi. Brașov, 26 August. v. 1908. Felicitările noastre!

— **Viltoarea limbă universală.** Novicow, cunoscutul savant rus, care pe lângă numeroasele lucrări de sociologie ce a dat la lumină, este și un emerit poliglot, conchide din diferite calcule că pe la anul 2000 limba franceză va fi vorbită de 220 milioane oameni.

Tot după părerea acestui savant limba franceză ar fi menită să devină idiomul internațional, în ciuda sforțărilor esperantiștilor de pretutindeni... Socotesia e simplă; în grupul european — ce cuprinde și cele două Americi și Australia — sunt 175 milioane latini, 140 slavi 140 a germani și 85 germani. Dintre aceste rase, latinii și slavii înclină pentru limba franceză, germanii chiar preferă franceza în locul englezei, deci avem 400 milioane pentru și numai 140 contra. Faptul acesta constituie pentru limba franceză o imensă superioritate față de cea engleză, și va asigura definitivă izbândă.

— **Conferințe antialcoolice.** Secțiunea antialcoolică a societății de binefacere publică va organiza în luna Octombrie în Budapesta o serie de conferințe contra alcoolului. Programul conferințelor e acesta: In 5 Oct. la ore p. m. Dr. Éntz Géza prof. univ.: „Alcoolul din punct de vedere biologic”. La 7 ore p. m. Dr. Korányi Sándor prof. univ.: „Alcoolul, ca factor infectant”. In 6 Oct. la 6 ore p. m. Dr. Stein Fülöp: „Alcoolul și funcțiunea creierilor”. La 7 ore p. m. Dr. Baumgartner Izidor: „Alcoolul și criminalitate”. In 7 Oct. 6 ore p. m. prof. Rosenberg Augusta: „Alcoolul și școală”. La 7 ore p. m. dep. Giesswein Sándor: „Insemnătatea socială și politică a alcoolului”. Prelegerile se vor ține în sala de propuneri a muzeului. Budapesta, (IV, Maria Valeria utca 12) Taxa pentru seria întreagă este 3 coroane.

— **Berlinul pentru Zeppelin.** Consiliul comunal al orașului Berlin a votat în unanimitate suma de 30 de mii de lei ca subscripție pentru construirea noului dirijabil Zeppelin. Socialiștii germani protestează contra acestor subscripții naționale.

— **Aviz.** Am onoare a aduce la cunoștință, că manualele de Ioan Popescu — Dr. Petru Șpan: „Întâia carte de lectură și învățătură”, Cartea de cetire II și cartea de cetire III au fost înaintate înaltului ministeriu de culte și instr. publică spre

aprobare. — Cu toată stima: *Dr. C. Popescu,* protopresbiter.

x **Tot felul de chipiuri militare și de alte uniforme,** apoi ciacăi și calbace din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. *Weber Pál* maiestru specialist pentru confecționarea chipiurilor Coșovia (Kassa) Fö-utca.

x **Stolăria, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de lacredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă de-iate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.***

Dela judecătorii.

Osândirea unui socialist. Pentru un articol de „agitație” publicat în ziarul socialist »Népszava« măsurul *Varró Jozsef* din Budapesta a fost condamnat de curtea cu juri la un an închisoare și 1200 de cor. amendă. Ieri recursul lui *Varró* a fost respins și curtea de casație din Budapesta a confirmat verdictul juraților.

Economie.

Aviz. Acei economi (pauri) și cu o vorbă lucrători de pământ, cari ar dori ca grăul ce-l sămână când, e la secere să nu să mai facă tăciune și să nu mai aibă de fel în grău tăciune să se adreseze la Administrația foii noastre, că este un econom care le poate spune mijlocul pentru stărpirea tăciunelui și care tot odată ia răspunderea asupra sa, dacă va mai fi tăciune în grău.

Merge în comună ca să spună oamenilor ce să facă, dar numai cu învoirea tuturor locuitorilor pentru o sumă oare care ce să va spune după înșinuire. Să se adreseze sub numirea de *Soboteleamul*.

Budapesta, 10 Septembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grău pe Oct. 1908 (100 klg.)	22.74—22.76
Săcară pe Oct.	18.85—18.88
Cucuruz pe Maiu	14.78—14.80
Ovăș pe Oct.	16.06—16.08

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grău nou	
De Tisa — — — —	22 K. 70—23 K. 80 fl.
Din comitatul Albei — —	22 > 40—23 > 55 >
De Pesta — — — —	22 > 50—23 > 60 >
Bănățenesc — — — —	22 > 60—23 > 75 >
De Bacica — — — —	22 > 50—23 > 65 >
Săcară — — — —	18 > 90—19 > 05 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 > 75—15 > 90 >
„ de cvalitatea II.	15 > 40—15 > 65 >
Ovăș de „ I.	16 > 60—16 > 80 >
„ „ „ II.	16 > 20—16 > 50 >
Cucuruz vechiu — — — —	16 > 80—16 > 95 >
„ nou — — — —	> — — — — > — >

Felurimi.

— **O cursă ciudată.** Un ziar francez povestește un caz nostim. E vorba despre planul ciudat al unui bărbat de a se convinge despre credința soției sale.

Intr'o zi omul se închide într'o odaie dosnică. Mai întâiu femeea nu se interesă de loc de el. Pe urmă încep să-l caute. Dete de ușa închisă și negăsind cheia nicăiri întră în odaie pe ferăstră. O priveliște înfiorătoare i-se prezintă ochilor. Bărbatul ei stătea lungit pe un pat; mâinile îi erau încrucișate pe piept; la picioare ardeau două lumânări, aruncând o lumină jalnică asupra unui crucifix și a unei cărți de ru-

găcioni. Omul stătea întins; eră galben ca ceara; răsufierea nu i-se auzia; negreșit, eră mort.

In loc de jale, femeea fu cuprinsă de-o bucurie nespuse de mare: fără să vrea poate, încep să joace, să se învârtască prin odaie. Se vede bine că eră în culmea fericirii.

Dar pe când jucă mai bine, iată că se deșteaptă mortul. După ce sparse tot ce eră de spart prin odaie, se repezi la nevastă-sa, care rămăsese înlemnită, o tahață de păr, și... restul se înțelege. Vecinii fac și acum haz mare de întâmplarea asta tragi-comică.

— **Clubul oamenilor de 100 de ani.** In New-York, nouă bărbați și femei, cari numără împreună 932 de ani, au întemeiat un club, numit clubul oamenilor de o sută de ani. In ziua înființării clubului toți membrii au făcut o excursie cu automobilul.

Unul din membri e numai de 81 de ani. Cu toate acestea a fost primit în club și făcut secretar din pricină că e încă sprinten și poate munci mult.

Un mare număr de bărbați și femei între 85 și 100 de ani au cerut să fie primiți în club. Cererea le-a fost respinsă, anunțându-li-se că nu vor fi primiți până ce nu vor fi împlinit exact o sută de ani.

Vice-președintele clubului a votat înțiași dată când a fost ales președinte al Statelor-Unite Linc In. De atunci a luat parte la toate alegerile prezidențiale și după fie-care alegere a făcut o călătorie la Ierusalim. Acol stătea până la alegerea viitoare când se reîntorcea și vota.

De data asta — zice dânsul — voi vota pentru Taft; îmi voi face și acum datoria pe care trebuie să o îndeplinesc ca cetățean al Statelor-Unite.

Cea mai tânără femeie din club e de 100 de ani; cea mai bătrână, de 107.

Descântec de mâncătură de strigă.

(Auzit dela Ana Deli din Cociuba, scris de Teodor Fluța).

După ce ai aruncat în apă nelncepută (adusă atunci din izvor, ori dacă nu este izvor și din fântână) 3 bobușe de ciară, 3 de pită, și 3 de cărbune, faci în apă cu cușitul semnul sf. craci și încep a zice cu glas mereu, și lin de abia să se audă, ca să nu înțeleagă nime, fiindcă atunci n'are leac:

Doamne, Tu mi-ajută, Marie Maică sfântă de Tine!

Se luă robul lui Dumnezeu N.

Pe cale

Pe cărare

Dela casa lui

Dela sălașul lui

Gras

Mândru

Și fromos.

Când fuse la jumătate de cale

Se întâlni cu nouă strigoaie

Cu nouă fermecătoare

Nouă vrăjitoare

Nouă deochitoare

Nouă pocitoare

Nouă bobonitoare

Alta-l fermecă

Alta-l vrăji

Alta-l deochiă

Alta-l poci

Alta-l boboni

Alta toată inima din el luă.

El se căieră

El se văieră

Maica sfântă din cer

Bine-l auză

Bine-l vedeă

— Ce te caieri

Ce te vaieri

Robul meu

Și alui Dumnezeu N.

Nu te căiera

Nu te văiera

Pe cale albă ti alergă

Supraveghiera permanentă medicală; prețuri ieftine.

PENSIUNE (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 coroane.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri

Dr. R á c z Ö d ö n

= proprietarul și conducătorul institutului. =

Sanatorul și hidroterapia

Doctorul RÁCZ ÖDÖN

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

— Telefon 639. —

Deschis în decursul anului întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbon, de etină și minerale. Tratament cu aer cald, dulapuri de aburi, cură de nămol de Pöstyén. Băi de nămol de Franzesbad, cu nămol original. Impachetări cu nămol. Inhalajuni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngrijare. Să recomandă la: nervositate, istovire de orice fel, afecțiuni de stomac, intestine, iotmă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară. Rezultate excelente.

Astă țară fi încunjură
Ho! strigă
Ho! dragă
Întoarce-te
Cu sănătatea robului lui Dzeu N.
Că de nu t-ai întoarce
Cu cuțitul tăiate-oi
Cu pita coacete-oi
Cu ciara topite-oi
Cu cărbunele arde-te-oi
Pe mare arunca-te-oi.
Așa să se topească boala lui
Cum se topește ciara asta la soare
Și scuiatul sub picioare.
Și beteagul să trăsără
Curat, luminat
Ca argintul strecurat
Ca Dumnezeu, ce l-a lăsat
Ca maică-sa ce l-a făcut
In eiasul ce l-a născut.
Leacul Doamne dela tine
Cuvintele dela mine.

După aceea se dă să beie cel „beteag“ și să se ude cu apă de aceasta pe unde-l doare.

Partea taxabilă.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din incidentul consacării flămurei Reuniunii noastre de cântări din Timișoara-Elisabetin (Maere), ce a avut loc la 16 Aug. n. a. c. au binevoit a-și rescumpără cuiele de flămură următorii prea stim domni:

I. P. S. Sa dl mitropolit I. Meșianu cu 15 cor.
II. Sa dl Il. Pușcariu vic. arhiep. 10 c. r. II. Sa dl Dr. Alexandru Mocsnyi 30 cor., II. Sa Dr. G. Lefici episcop, 10 cor., II. Sa I. Németh episcop, 10 cor., II. Sa dl Alexandru Lupu gener. în p. 20 cor., II. Sa dl Iosif Gall 20 cor., Dr. Nestor Oprea 20 cor., dl Ioan Dobșan înv. în penz. și soția sa Sofia 100 cor., Văd. Floare Mihailovici 15 cor., Lazar Toth industr. pres. reun. 12 cor., Andre Nicolescu industr. 12 cor.

Câte cu 10 coroane: P. C. Sa dl Vasilie Margra vic. ep., II. Sa Iosif Sterca Siutușiu, Emanuil Ungurianu, adv., P. C. Sa dl Roman Cio ogariu dir. sem., Dr. Traian Putici protop., Dr. Ioan Trailescu protop., Ioan Pinciu protop., Dr. Ioan sav. de Pușcariu, II. Sa Fr. Hertelendy comite suprem., F. Beé căp. orăș., R. Bandi senator orăș., Cor. Bredicean, Dr. Nic. Oncu, Dr. Aurel Novacu, Dr. St. C. Pop, deputați, Dr. Vasilie Pap, Dr. I. Nedelcu, Ioan Budințianu, Dr. Aurel Oprea, Dr. Iacob Parneu, Dr. Nic. Ionescu, Dr. I. Coste. Dr. A. Frâncu, Dr. P. Cornean, Dr. Traian Șincal, Dr. P. Tegele adv., G. Selagianu, P. Biberea, Ioan Plavosin, parohi; doamna Elena Cioban, Adam, Tóth, Ștefan Tóth, Dimitrie Iancu, Ioan Marcu, A. Kozovici, A. Kudelich, M. Mitoc, M. Marossy, D. Dozse, A. Piscă, P. Piscă, Vichentie Zamfirvici, Dr. Roman Rudnean, Milu Pascu, Paia Popovici, Ioan Babici, »Timișana« inst. de credit, »Reuniunea română de cântări« Bobda, »Societatea română de cântări și muzică« din Caransebeș, »Reuniunea r. mână de cântări și muzică« Lugoj, »Armonia reuniune română de cântări, Mehală, Reuniunea română de cântări Moșnița, »Ganczyári Dalkör« B. pesta, Männer Gesangs Verein Orșova, »Reuniunea română de cântări a plugarilor« Reșița, »Reuniunea română de cântări și muzică« Reșița, »Corul bisericesc-lumesc R. Petre, »Temesvári Dalkör«, »Reuniunea română de cântări Timișoara-Fabric, »Coroana« institut de credit și economii, »Asociațiunea funeb. din Timișoara-Elisabetin« și Ioandrea W. dvarca maestru de cor.

Câte cu 8 coroane: T. Ifu Petcu paroh și dșoara Emilia Popescu.

Câte cu 7 coroane: Elena Simon serv., I. Ștefan căpitan și A. Maier.

Câte cu 6 coroane: S. Stanciu, I. Pichs, M. Steigüber, I. Eckert iun., I. Simici, I. Marian, S. Bocu redactor, Dr. Iuliu Luchici adv., Dr. P. Penția adv., Eutimie Șerban, »Reuniunea română

de cântări« Cheveresul-mare, »Corul sârbesc« Timișoara-Fabric și I. Hoffman.

Câte cu 5 coroane: P. Petrovici, I. Radivojević, G. Mușiu, P. Mușiu, A. Mușiu, I. Milea, V. Argintar, M. Putnic, S. Berei, Ioan Doboș, M. Glodan, văd. Sofia Popovici, N. Siegel, P. Pavlovici, G. Sabó, Fr. Niemetz, I. Medveczky, N. Schmelcz, I. Babici, iun., E. Cioban, Virgil Cioban, Al. Bălaș, C. Luchici, I. Ianoș, Milan Brașovan, N. Heim, V. Belințan, M. Suici, Dr. E. Urbanetz, Romul Cărăbaș, T. Cosor, Iosif Ianoș, G. Ioanovici, Rom. Nicolin, I. Calint, I. Cotoră, P. Iștvanescu, A. Novotny, P. Schmelcz, G. Trăilă, Dr. A. Cosma, Dr. C. Crăciunescu, Toma Cirovici, N. Drexler, A. Lindner, Dr. Mezin, I. Gemel, M. Plausich, Stan Vidrigin, I. Theodorovici, Vasilie Beleş, Dr. C. Iancu, Pavel Petru, Dr. V. Gaiță, V. Dămian, N. Crișmariu, Dr. G. David, Dr. A. Ciupe, N. Prostean, Dr. A. Halic, Dr. A. Marta, V. Vaianțu, S. Curue, Dr. P. Obădean, A. Raica, V. Petrovici, Dr. I. Nedelcu, At. Dămian, I. Siegel, Filip Malei, I. Selagianu, »Reuniunea rom. de cântări« Bozovici, »Vagongyári Dalkör«, Arad, »Reuniunea rom. de cântări« Coșteul mare, »Reuniunea rom. de cântări« Dalboșet, »Lippai Dalkör«, »Gesangs-Verein« T. Moravița, »Zora« Mehală, »Mehalai Dalkör«, »Hilaria, reun. rom. de cântări și muzică« Oradea-mare, Ipar-dalegylet« Panciova, »Gyárvárosi zene- és dalegylet«, »Corul gr.-cat.« Timișoara-Fabric, »Gewerbe Gesangs-Verein« Biserica-albă, »Frohsinn Gesangs-Verein« Neoplanta și »Armonia, reun. rom. de cânt.« Ticvaniu-mare.

Câte cu 4 coroane: P. Nedici, St. Drăgan, Elena Radu, P. Matei, M. Covasală iun., C. Mușiu, M. Costanovici, I. Brula, I. Mihalovici, I. Maxim sen., I. Maxim iun., I. Munteanu, G. Zora, A. Walcha, D. Zaharescu, B. Mangelus, A. Schibek, I. Schibek, A. Petru, M. Wechselberger, I. Hornček, N. Todoroscu, G. Masak, C. Stroia, M. Maciei, M. János, Persida Anca, G. Petenț, I. Schimmer, I. Hladik, dr. M. Faber, M. Tomici, K. Huszár, dr. L. Boross, S. Bogosav, G. Cicoș, I. Cocioba, L. Marcovici, P. Toagher, dr. Gheorge Adam, M. Roșu, S. Brașovan, E. Stepan, »Reuniunea română de cântări« Ghiroc, I. Mihai 4.50, și T. Micșan 4.60.

Câte cu 3 coroane: V. Petcu, A. Simeon, I. Prohasca, A. Radu, A. Küttl, A. Schneemann, M. Lindner, T. Fuchsa, A. Covasală, I. Petrovici, I. Apostol, I. Wittigayer, G. Stanovici, I. Doboș, A. Maxim, I. Nedici, I. Savici, P. Stanovici, D. Bublea, I. Stoianovici, G. Jurca, I. Petru, M. Oprea, I. Brașovan, A. Brașovan, L. Rădnianțu, S. Stroia, M. Ambrust, A. Váczy, G. Cojocar, I. Iancu, G. Iovescu, Emeric Andreescu, V. Beu, V. Eva, G. Ioanovici, I. Muncilă, dr. Pompiliu Cioban, E. Gozdu, D. Murășan, I. Gruescu, C. Popovici, dr. V. Brăniște, M. Gruin, V. Fizeșan, D. Adam, T. Oprea, D. Stoica, P. Petrovici și »Munkás-óthon« Rákos-liget.

Câte cu 2 coroane. St. Olariu, S. Stoianovici, S. Ubovici, I. Martin, P. Crișmariu, P. Drăgan, P. Harbermüller, I. Dragacichi, R. Iorgovan, T. Schelky, A. Bozoievici, R. Kliegel, T. Cicoșan, L. Forgaci, L. Covasală, M. Covasală, A. Covasală, L. Lovrenszky, D. Petrov, P. Babescu, L. Mihailovici, Petru Doboș 2.40, S. Murarescu, I. Nedici, L. Popovici, E. Miles, F. Váczy, V. Barbulescu, M. Șerban, G. Porcolean, I. Soha, F. Keller, I. Eberhardt 2.50, I. Stoian, E. Zaharescu, S. Marian, I. Dan, G. Radl, I. Ober, A. Andreiović, A. Rădneanța, I. Mitrovici, F. Costanovici, L. Rănsav, D. Covasală, S. Pavlovici, I. Rausch, N. Balaș, P. Petrovici, A. Petrovici, I. Djanici, I. Manas, G. Ianoș, D. Ivan, sen., D. Ivan, iun., S. Argintar, N. Mașcovescu, S. Mașcovescu, C. Deniflec, V. Polacsek, P. Herdelian, A. Graf, N. Popovici, I. Ignea 2.50, I. Bitto, P. Pecher, E. Blagoe, N. Cojocar, G. Berario, P. Carte, T. Cloșe, I. Cloșe 2.60, C. Carte, D. Carte, M. Coșariu, G. Iancu, P. Muncilă, N. Muntean, A. Muntean, P. Mămar, L. Magdu, I. H. Imăngian, P. Brașovan, V. Cochela, I. Bărzu, G. Despot, E. Doboș, N. Ieneșel, N. Jian, S. Ivan 2.30, N. Nicorescu, I. Stroia, A. Vaida, Dr. I. Doboșan, L. L. Țai, I. Piso, Dr. V. Onișor, E. Dărăbanț, N. Joganariu,

G. Magdi, A. Miloșevici, M. Patnic, D. Rom, M. Magdi, I. Rusu, C. Carte, O. Marcu, Dr. Iunckert, S. Murgu, A. Stanovici, C. Pan, I. Bucovetz 2.50 și »Reuniunea română de cântări Hodoni«, E. Cloșe.

Câte cu 1-50 cor.: Surorile Petrovici.

Câte cu 1 coroand: E. Șerban, V. Knitl, Wesel, Ilie Barbu, I. Zahari, N. Pera iun., Pera sen., C. Pera, I. Apostol, I. Stretcu I. E. Ardelean, C. Brebu, V. Olariu, T. Svetozar, I. Savu, G. Ardelean, Z. Roșescu, M. Jivanovici, I. Ignea, G. Văcan 1.40, I. Argintariu 60 fil., G. Ivan 40 fileri.

Seara, în zina concertului festiv, a încercat cassă 259.50 cor.

Venitul total face 2477.90 cor.

Iar spesele, în cari se cuprind și procurarea flămurei Reuniunii, fac: 1934 cor.

Venitul curat face deci: 543.90 cor.

Ne ținem de plăcută datorință a aduce adănc simțitele noastre mulțumite tuturor susnumiților prea stimați dăruitori, cari prin maritimoselelor ofrande ne-au dat un nou și puternic stimol întru cultivarea dulcii noastre cântări bisericesti și a scumpei doine românești. În special exprimăm sinceră mulțumită tuturor Reuniunilor surori, cari necruțând jefurile materiale, alergând dela distanțe considerabile, a ridicat prin cooperarea lor însemnătatea festivității și au dat ca o dovadă mai mult, că una este românul și în bine și în nevoi, și în tristeță și bucurii.

Timișoara-Elisabetin, 7 Septembrie 1908.

Comitetul reuniunii.

Poșta Redacției.

V. B. Sibiu. Regretăm că nu putem satisface dorința, deoarece nu publicăm anunțuri de nunții și logodne decât pe baza unui anunț tipărit.

Poșta Administrației.

Nicolae Rachici, Rasova veche. Am primit 3 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1908. Mai ai 3 cor. de plătit pe anul acesta.

Zarie Serafin, Pataș. De aici merge ziarul regulat Reclamează la poștă.

Nicolae Sferocociu, M. Szakos. Am primit 6 cor. ca abonament până la finea anului 1908.

Lazar Maier, Bun. Am primit 3 cor. ca abonament până la 31 Decembrie 1908.

Gheorghe Marincea și Eremia Barbu, Nyerő. Am primit 2 cor. ca abonament până la finea anului 1908.

Dimitrie Barna lui Petru, Socodor. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1908 întreg.

Dimitrie Barna lui Ștefan, Socodor. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1908 întreg.

Dlul Dr. V. Gaiția, avocat Buziaș. Adresați-vă dlui Ioan Urs de Margina în Kereztaménes u. p. Nadas.

Dlul Ioan Brail, Săliște și tuturor celor cari ne-au întrebat despre moștile de vânzare în comitatul Aradului — acelaș răspuns.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, jumătate oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Farmacia „Regina Elisabeta“

laborator medical și cosmetic

Buzged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental
ma gur, fabricate în laboratoriu cosmetic și cunoaște sub
numele „Elisabeta“.

Creamă de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — redă feței fraganța tinereții, împledește formarea orfelor, face să dispară imediat piștrulle, petele de floc și tot felul de necurățenți ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de crea „Elisabeta“, contra tuturor boalelor de piele și a defecțiilor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fil.

Spirul de păr „Elisabeta“ după o folosire de câteva zile împledește formarea mătreaței, întărește rădăcinile bolnave ale părului. Prețul 1 cor. 60 fil.

„Buzged“ contra usurării pielorului și a mânilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul depozit la fabricantul Comandatei din produse se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se acceptă împachetarea și portul.

Lemle József, farmacia

se caută

O bună menageră

(vârsta între 25—30 ani) la un domn singur, care locuiește la viașă în România. Condițiuni favorabile, iar pentru deslușiri a se adresa la administrația ziarului »Telegraful Român«, Sibiu, Str. măcelarilor 45.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștința publicului românesc că cu începere dela 1 Septembrie st. nou mi-am deschis în Arad (str. Iozsefföherceg nr. 20)

cancelarie advocațională

Dr. Romul Veliciu

advocat.

Un candidat de avocat

— român, cu praxă —

poate căpăta numai decât aplicare în cancelaria avocatului **MIHAI VELICIU** din Chișineu. — Reflectanții să se adreseze numitului avocat de-adreptul.

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor **Seğhedin (Szeğed), Laudon u. 9**

Primește: curățirea și văpsirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat

cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praț.

Comandele din provincă să efectueșc imediat și prompt.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate

ANUNȚ.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura to vărășia agricolă românească „Mugurul“ însoțire economică comerțială în Elisabetopol (Erzsébet város) care vinde altoie de viță de vie de de toate speciile precum și viță americană cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea dă instrucție gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

BENYOVSZKY L. ARNOLD

fabricant de instrumente muzicale.
SZÁSZRÉGEN.

Isi recomandă

VIOLINELE fabricație proprie precum și alte instrumente, așa **instrumente de suflare** din lemn și alamă, harmonice, flautetă, fluere, ocarine, citere, cimbale.

Tot așa primește repararea a tot felul de instrumente cu prețuri ieftine și lucrare artistică.

Reparare de orgă mare, harmonium și gramofone.

Am onoare a aduce la cunoștința prea st. public, că

mi-am amplificat magazia de pantofărie

cu o secție separată de

prețuri mijlocii și ieftine

ajungând astfel în poziția plăcută să pot satisface

orice pretenții dela cele mai simple până la cele mai gingașe

Pentru sezonul de toamnă mi-au sosit deja

toți articlii cei mai noi și-i recomand afețiunii bvoitoare

Specialități de ghete „Kobrák”

se gășesc în magazina mea bogat asortată întotdeauna.

Cu deosebită stimă:

LÁNYI MACCELL

ARAD, Aczél Péter utca 1 sz.

CATALOGUL

cărților apărute și aflătoare de vânzare la tipografia diecezană din ARAD.

Cărți școlare.

1. Istorie morale de Dr. Petru Barbu, ediția III. —30
2. Istorie biblice de Dr. Petru Barbu, ediția VII. —30
3. Istorie binlice de Nicolae Crișmariu, ediția I. —40
4. Istorie biblice de David Voniga, ed. I. —50
5. Istorie biblice de Petru Popa, ed. I. —45
6. Istorie bisericești de Dr. P. Barbu, ediția V. —30
7. Istorie bisericești de Nicolae Crișmariu ediția I. —40
8. Catehism de Dr. Petru Barbu, ediția V. —40
9. Catehism de Nicolae Crișmariu, ediția I. —40
10. Micul catehism de Ioan Tuducescu, I. —40
11. Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția VI. Intrat spre aprobare sub Nr. minist. 94748/1908. —40
12. Abc-dar scris pe baza metodei suetelor vii de Iuliu Vuia, ed. III. Aprob. prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —40
13. Abc-dar scris pe baza metodei cuvintelor normale de Iuliu Vuia. Aprob. prin rezoluți. minister. Nr. 51049/908. —40
14. Instrucțiune pentru Abc-darul după metoda suetelor vii de I. Vuia, ediț. II. —80
15. Carte de cetire pentru clasa doua de I. Vuia, ediția I. Aprob. prin rezoluțiunea ministerială Nr. 89230/908. —36
16. A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția IV. Intrat spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —40
17. A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția II. Intrat spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —60
18. A patra carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții, ediția I. Intrat spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —60
19. Carte de cetire pentru clasele 3—4 de I. Vuia ediția II. Aprob. prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —50
20. Carte de cetire pentru clasele 5—6 de I.

21. Carte de cetire pentru clasele 5—6 de Iosif Moldovan și consoții ed. I. Intrat spre aprob. sub Nr. minist. 94787/908. —60
22. Curs practic de limba română de Iuliu Vuia ediția III. Aprob. prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —60
23. Gramatica română de I. Groșorean. I. —40
24. Curs practic de Istoria literaturii române, de Iosif Stanca ediția I. —40
25. Exercițiu intuitive române-maghiare de Ioan Vancu, ediția I. —50
26. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 1—3 de I. Vuia ediț. IV. Aprob. prin rez. minister. Nr. 28419/908. —50
27. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 4—6 de I. Vuia ediț. III. Aprob. prin rez. minister. Nr. 28419/907. —50
28. Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea I, ediția II. Intrată spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —50
29. Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea II ediția I. Intrată spre aprobare sub Nr. ministerială 94787/908. —50
30. Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, 4 de I. Vuia ediția II Aprob. prin rez. minister. Nr. 51049/908. —60
31. Curs practic de aritmetică și Geometrie pentru clasele 5—6 de I. Vuia ediția I. Aprob. prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —36
32. Geografia și constituția pentru clasele 3, 4, 5, 6 de R. Vuia ediția IV. E sub aprobare ministerială. —60
33. Geografia ungariei de I. Stanca ed. I. —30
34. Geografia comitatului Arad de D. Medrea ediția I. —70
35. Istoria Ungariei de Iuliu Vuia ediția II. E sub aprobare ministerială. —40
36. Istoria naturală de Iuliu Vuia ediția II. Aprob. prin rezoluțiunea ministerială Nr. 2384/904. —60
37. Istoria Naturală de Ioan Tuducescu, I. —40

38. Economia rațională de I. Vuia ediț. I. Aprob. prin rez. minist. Nr. 51049/908. —56
39. Curs practic de Fizică și chimie de I. Vuia ediția I. E sub aprobare minist. —50
40. Din Liturgica bisericii ortodoxe rom. —70
41. Carte de învățătură de I. Vuia. Aprob. prin rezoluți. minist. Nr. 41409/903. 1-50
42. Manual de gimnastică de Ioan Prodan. —60
43. Rugăciunile școlarilor, cântări bisericești ediția IV. —50
44. Prelegeri metodice din Istorie biblice de N. Crișmariu, prețul. 3—

La comanda până la 100 C. se dă 10% rabat; iar la comanda mai mari 20%.

Diverse.

„Anuarul școlar” conține următoarele formulare: a) Ziarul de primire. b) Ziar de progres și absenții. c) Ziar de progres. d) Ziarul evenimentelor anuale. e) Ziar de vizitațiune. f) Evidența ordinațiilor. g) Consemnarea manualilor folosite. Rapoartele lunare pentru 10 luni și rapoartele pentru absenții (Mulasztási kimutatás). în fine date statistice sumare. Acest anuar e compus pe baza modelelor dela stat însă în două limbi paralele, o față adecă în limba maghiară și cealaltă în limba română. Prețul unui exemplar (compact) pentru 80 școlari 5 cor.; pentru 120 = 6 cor.; pentru 160 = 7 cor.

Articolul de lege XXVII din anul 1907. despre relațiunile de drept ale școalelor populare elementare nesușinite de stat și despre competențele învățătorilor comunali și confesionali împreună cu îndrumarea ministrului de culte și instrucțiune publică către comisiunile administrative, referitoare la executarea acestei legi. Prețul 2 cor.

Tipărituri necesare învățătorilor precum: „Protocol de dotațiune”, „Evidența plății salariilor învățătorilor” și tipăriturile de „Înștiințare către inspectorii școlari” conform §. 10 din instrucțiunea ministerială referitor la salariile învățătoresți și în fine tipăriturile act de dotațiune (díjlevél). Pentru o școală se recer în total circa 25 coale. Prețul 2 cor. cu porto cu tot.

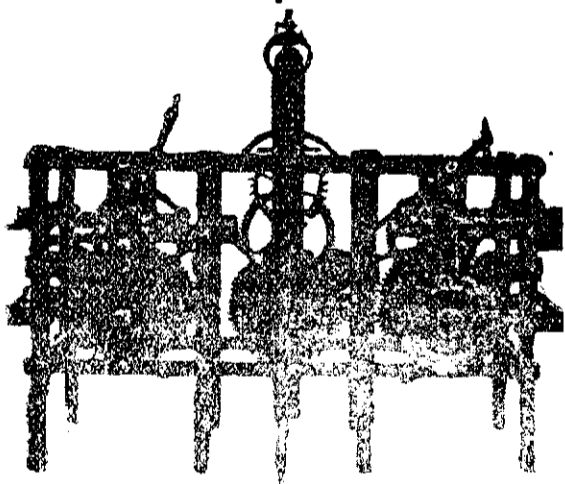
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

Fabrică de ciornice de turn, angajată cu contract de capit. Budapesta. Budapesta IV., str. Bástyá nr. 22.

Prăvălia:

V., strada Váczi nr. 57.

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciornice de turn — școli — castele și casarme, primește de asemenea și repararea lor.

Fiind chemat se duce ori unde în persoană, budget face gratuit și îl trimite porto-franco ori cui.

In atențiunea părinților!!

Tot felulul de trăsuri pentru copii

dela cea mai simplă până la cea mai înfrumusețată se pot procura dela mine

: cu prețuri favorabile. :

Trimit preț-curent gratis și sentit de debitul poștal, tatarora, cari se vor provoca la ziarul acesta.

Oberth Vilmos

comersant de ferărie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

CAROL F. JICKEL

SBIIU ȘI ALBA IULIA

Depozitul cel mai bogat de:

